

PANDÉMIA KROK ZA KROKOM

PRÍRUČKA PRE OBCE
S MARGINALIZOVANÝMI
RÓMSKYMÍ KOMUNITAMI

Projekt „Podpora činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením COVID-19 v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“ sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. <https://ec.europa.eu/esf/>

POUŽITÉ SKRATKY

MOPS - miestne občianske poriadkové služby

MRK – marginalizované rómske komunity

NP COVID MRK - národný projekt „Podpora činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením COVID-19 v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“ (ITMS2014+: 312051ARB1)

RÚVZ – regionálny úrad verejného zdravotníctva

ÚSVRK – Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity

ÚVZ - Úrad verejného zdravotníctva

Foto na titulnej strane: Pomoc pri karanténe v Ratnovciach, december 2020 (Zdroj: ÚSVRK)

Príručka berie ohľad na rodovo citlivý jazyk. Pre plynulosť čítania však na relevantných miestach využíva pre jednotné i množné číslo podstatných mien tzv. generické maskulínium na všeobecné pomenovanie mužov a žien.

ÚVOD

Pandémia krok za krokom – príručka pre obce s marginalizovanými rómskymi komunitami dopĺňa „[Pandemický plán pre prípad pandémie v Slovenskej republike](#)“ o informácie a nástroje potrebné na zvládanie pandémie v špecifickom komunitnom prostredí. Výsledky vedeckého bádania naznačujú, že chudoba a segregácia istých skupín obyvateľstva ich robí zraniteľnejšími. Pandémia COVID-19 priniesla do našej spoločnosti strach, sociálnu a ekonomickú neistotu či pociťovanie zmätku v dôsledku častých zmien pravidiel spoločenského fungovania.

Táto príručka slúži ako usmernenie pre obce, ktoré si chcú vytvoriť krízový plán pre prípad pandémie, a tým sa pripraviť na mimoriadnu epidemiologickú situáciu v obci a v MRK. Základný prehľad o respiračných ochoreniach pomôže pochopiť, čo je pandémia, ako vzniká a ako ju zvládnuť. Vedenie obce sa ďalej dozvie, čo má robiť a s kým komunikovať, ak chce výskyt prenosného ochorenia v MRK dostať čo najrýchlejšie pod kontrolu. Príručka tiež zahŕňa odporúčania, čo by mal dobrý lokálny pandemický plán obsahovať.

PREČO BY OBEC MALA MAŤ KRÍZOVÝ PLÁN PRE PRÍPAD PANDÉMIE?

1. Vytvorí ním podmienky a zabezpečí činnosti tak, aby výskyt prenosného ochorenia v MRK dostala čo najrýchlejšie a najúčinnnejšie pod kontrolu.
2. Plán jej umožní prijať účinné protiepidemické opatrenia s cieľom ukončiť šírenie prenosného ochorenia v MRK.
3. Strategická príprava je kľúčom k efektívnemu zvládnutiu pandémie, výsledkom čoho bude zmiernenie zdravotných, sociálnych a ekonomických dopadov na MRK a na ostatných obyvateľov obce/regiónu.

Príručka sa opiera o skúsenosti z realizácie [NP COVID MRK](#), ktorý implementoval Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity v období od októbra 2020 do marca 2022.

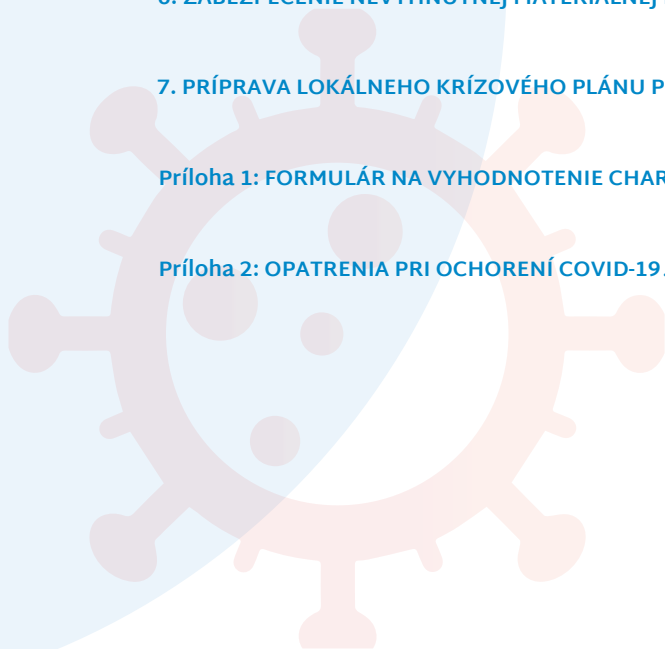
Odborne sa na príprave dokumentu podieľali:

- MUDr. Renáta Hudáková – regionálna hygienička, RÚVZ Spišská Nová Ves
- MUDr. Zuzana Ulman - lekárka dlhodobo pôsobiaca v Iraku v rámci neziskovej organizácie STEP-IN, NP COVID MRK
- Art Dr. Mgr. Ľubica Stanek, M.A. – odborníčka pre oblasť komunikácie, NP COVID MRK
- Mgr. Silvia Hrinková - manažérka pre monitorovanie a publicitu, NP COVID MRK

OBSAH

1. RESPIRAČNÉ OCHORENIA - AKO A PREČO SA ŠÍRIA, AKO ICH ZASTAVIŤ	5
1.1. Teoretické východiská a základné pojmy	5
2. SCHÉMA RIADENIA REAKCIÍ PRI MIMORIADNEJ EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCII V SR. 8	
3. SPOLUPRÁCA S RÚVZ PRI OCHRANE ZDRAVIA MRK.....	3.
1. Kompetencie RÚVZ.....	9
3.2. Spolupráca obce a RÚVZ	11
4. ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU OBCE.....	14
5. EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA V ČASE PANDÉMIE	15
5.1. Prečo záleží na komunikácii a na čo si dať pozor	16
5.2. Odporúčania pri tvorbe komunikácie	16
6. ZABEZPEČENIE NEVYHNUTNEJ MATERIÁLNEJ POMOCI	18
7. PRÍPRAVA LOKÁLNEHO KRÍZOVÉHO PLÁNU PRE PRÍPAD PANDÉMIE V OBCI	20
Príloha 1: FORMULÁR NA VYHODNOTENIE CHARAKTERISTÍK MRK V OBCI	22
Príloha 2: OPATRENIA PRI OCHORENÍ COVID-19.....	25

1. RESPIRAČNÉ OCHORENIA - AKO A PREČO SA ŠÍRIA, AKO ICH ZASTAVIŤ

Epidémie a pandémie nie sú ničím výnimočným. Epidémie smrtiacich chorôb ohrozovali ľudstvo už od nepamäti, príkladmi sú mor, škvrnitý týfus, cholera, pravé kiahne, Ebola, AIDS, SARS, MERS, žltá zimnica, chrípka.

Momentálne prežívame veľkú globálnu pandémiu ochorenia COVID-19. Ochorenie sa začalo šíriť v decembri 2019 z Čínskeho mesta Wu-chan. Dňa 7. januára 2020 čínske úrady identifikovali ako príčinu prepuknutia dovtedy neznámy koronavírus, ktorý bol neskôr nazvaný SARS-CoV-2 a choroba, ktorú spôsobuje, bola pomenovaná COVID-19. Jednou z charakteristík SARS-CoV-2 je vysoká miera infekcie, čo znamená, že sa šíri ľahko a veľmi rýchlo. Pokusy potlačiť epidémiu v Číne zlyhali a vírus sa veľmi rýchlo rozšíril po celom svete. Dňa 30. januára 2020 WHO vyhlásila tzv. výnimočný stav v oblasti verejného zdravia s medzinárodným významom. Kvôli rýchlemu nárastu počtu prípadov mimo Číny o necelé 2 mesiace neskôr, dňa 11. marca 2020, už vyhlásila pandémiu.

Príznaky ochorenia sa pohybujú od žiadnych až po veľmi závažné. U niektorých ľudí môže prebiehať iba ako prechladnutie, prípadne bezpríznakové. U iných môže spôsobiť ochorenie dýchacích ciest, ktoré sa prejavuje horúčkou, bolesťami hrdla, kašľom, stratou chuti a čuchu a dýchacími ťažkosťami, u niektorých ľudí sa môže komplikovať a prebiehať aj ako zápal pľúc. Rizikom je úmrtie pre zlyhanie dýchania. Môže tiež spôsobiť takzvaný „post-COVID syndróm“ alebo „dlhý COVID“, ktorý sa vyznačuje dlhodobými príznakmi únavy, poškodenie pľúc či kardiovaskulárneho systému, problémy s koncentráciou, stratou pamäte, atď.

Vďaka rýchlej reakcii vlád a farmaceutických spoločností boli vakcíny proti COVID-19 rýchlo vyvinuté. Očkovanie zostáva najúčinnším opatrením na zastavenie pandémie.

1.1. Teoretické východiská a základné pojmy

Prenosné ochorenie je choroba vyvolaná biologickým faktorom, ktorý je schopný vyvolať individuálnu alebo hromadnú infekciu, ochorenie alebo otravu u ľudí.

Epidémia je náhly a hromadný výskyt ochorenia a jeho šírenie v určitom mieste a čase; výskyt najmenej troch prípadov ochorenia, ktoré sú v epidemiologickej súvislosti.

Pandémia je rozsiahla epidémia s neurčitým časovým ohraničením a prakticky bez ohraničenia v mieste, ktorá postihuje veľké množstvo ľudí na rozsiahlom území. Je to stav, keď sú splnené

podmienky pandemického šírenia: potvrdenie prenosu ochorenia z človeka na človeka, jeho prenos v populácii a výskyt zaznamenaný najmenej na dvoch kontinentoch.

Ohnisko nákazy je miesto, kde sa zdržuje prameň pôvodcu nákazy, t.j. chorý človek alebo zvierka alebo nosič, ktorý vylučuje patogénne mikroorganizmy.

Endemický výskyt ochorenia je bežne sa vyskytujúce ochorenie za normálnych okolností v určitej populácii na určitom území.

Rizikové skupiny sú skupiny osôb populácie, u ktorých je predpoklad závažnejšieho priebehu ochorenia. V prípade ochorenia COVID-19 sú to napríklad osoby vo veku 65 a viac rokov, osoby s chronickým ochorením srdca, ciev, pľúc, obličiek, osoby s oslabenou imunitou, obézni ľudia, fajčiari a tehotné ženy.

Osoby v profesionalnom riziku sú pracovníčky/pracovníci podľa charakteru ochorenia, napr. zdravotnícki pracovníci, iní pracovníci pracujúci v zdravotníckych zariadeniach, terénni pracovníci a pracovníci v sociálnych zariadeniach a odvetviach nevyhnutných pre zachovanie poriadku, chodu hospodárstva a zaisťovania obyvateľstva.

Epidemiológia respiračných ochorení

Potenciál pre rýchle šírenie a zapríčinenie pandémie majú najmä respiračné nákazy. Pri ich šírení sa uplatňujú kvapôčky vylučované chorým človekom, ktoré kontaminujú vzduch. Pôvodca ochorenia sa uvoľňuje z dýchacích ciest chorého a vstupuje do organizmu nakazeného najčastejšie tiež dýchacími cestami, ktoré zároveň postihuje.

Zdravý človek, ktorý nie je imúnny voči ochoreniu, sa môže nakaziť, ak príde do kontaktu s kontaminovaným vzduchom a nemusí dôjsť k priamemu fyzickému kontaktu chorého a nakazeného. Môže teda vstúpiť do miestnosti s kontaminovaným vzduchom, v ktorej sa už chorý človek nenachádza, a nakaziť sa. Ak sa na jednom mieste zhromažďuje väčší počet osôb, jeden chorý môže nakaziť mnohých z prítomných. Pri šírení ochorenia sa uplatňujú aj takzvaní bezpríznakoví nosiči, ktorí nemajú príznaky ochorenia, nemusia si byť vedomí, že sú chorí a napriek tomu šíria nákazu. Tieto vlastnosti spôsobujú rýchle šírenie respiračných ochorení a ich potenciál spôsobiť pandémiu.

Pôvodca ochorenia

Respiračné nákazy môžu spôsobiť rôzne druhy mikroorganizmov, ale všetky doterajšie pandémie boli spôsobené vírusmi. Vírusy sú častice menšie ako tisícina milimetra a sú viditeľné len pod elektrónovým mikroskopom. Mimo ľudského tela prežívajú pomerne krátko – minúty alebo hodiny. Vírus na povrchoch a na ľudských rukách zabíjajú dezinfekčné prostriedky s virucídnym účinkom. Na ruky sa najčastejšie používajú alkoholové dezinfekčné prostriedky.

Prenos ochorenia

Vírus sa z tela chorého vylučuje kašľaním a kýchaním, ale aj vydychovaním a rozprávaním. Hlavnou vstupnou bránou do tela je dýchacia sústava – nos a ústa. Jeho šíreniu preto bráni ich prekrytie. Hygiena rúk je tiež dôležitá, lebo vírus sa môže dostať na ruky a človek si ho môže zaniešať do úst a nosa, prípadne očí. Na ruky sa môže vírus dostať po kontakte s chorým alebo s kontaminovanými predmetmi. Rizikom pre prenos ochorenia sú uzavreté priestory, v ktorých sa zhromažďuje väčší počet ľudí. To je dôvod, prečo k protiepidemickým opatreniam patrí obmedzovanie kapacít hromadných podujatí, obchodov a reštaurácií počas pandémie.

Vyššie riziko nákazy majú osoby, ktoré prichádzajú do kontaktu s väčším počtom osôb. Preto sú občania, ktorí žijú komunitným spôsobom života, vo zvýšenom riziku. Miera spoločenského kontaktu môže byť ukazovateľom zraniteľnosti komunity v prípade pandémie. K zraniteľnosti komunity tiež prispieva nízke zdravotné povedomie a nedostatočná hygiena.

V prípade COVID-19 ide o kvapôčkovú infekciu, ktorá sa prenáša telesnými tekutinami vzduchom pri kašli alebo kýchaní. K prenosu dochádza aj pri podávaní rúk, ktoré sú znečistené vírusom, ale aj napríklad dotykom očí špinavými rukami. K infikovaniu môže dôjsť aj prostredníctvom znečistených predmetov. Niektoré príznaky má podobné s chrípkou.

Inkubačná doba

Inkubačná doba je čas medzi vniknutím pôvodcu ochorenia do organizmu a vypuknutím ochorenia. Človek nezačne byť chorý hneď po tom, ako sa nakazí. Inkubačná doba je obdobie po tom, ako sa človek nakazil a pred tým, ako začal byť chorý. Pri niektorých ochoreniach môže človek nakaziť ďalšieho človeka už počas inkubačnej doby, teda ešte skôr, ako začal prejavovať príznaky.

Karanténne opatrenia

Medzi klasické protiepidemické opatrenia patrí izolácia chorého a karanténa úzkych kontaktov. Sú známe už stovky rokov a stále sú účinnými nástrojmi, ktoré bránia šíreniu prenosných ochorení. **Izolácia** chorého bráni tomu, aby osoba, u ktorej je potvrdené ochorenie, ho preniesla na niekoho ďalšieho. Chorý zostáva v izolácii, kým neprestane byť infekčný a už nemôže šíriť ochorenie.

Karanténa znamená, že osoby, ktoré boli v kontakte s potvrdeným prípadom, nebudú prichádzať do kontaktu s inými osobami. Úzke kontakty nemusia prejavovať príznaky ochorenia. Môžu byť bezpríznakovými nosičmi alebo môžu byť v inkubačnej dobe, preto nie je možné povedať, či prenášajú ochorenie alebo nie. Keďže by mohli ochorenie šíriť, nesmú prichádzať do kontaktu s inými osobami dovtedy, kým neuplynú maximálna inkubačná doba ochorenia.

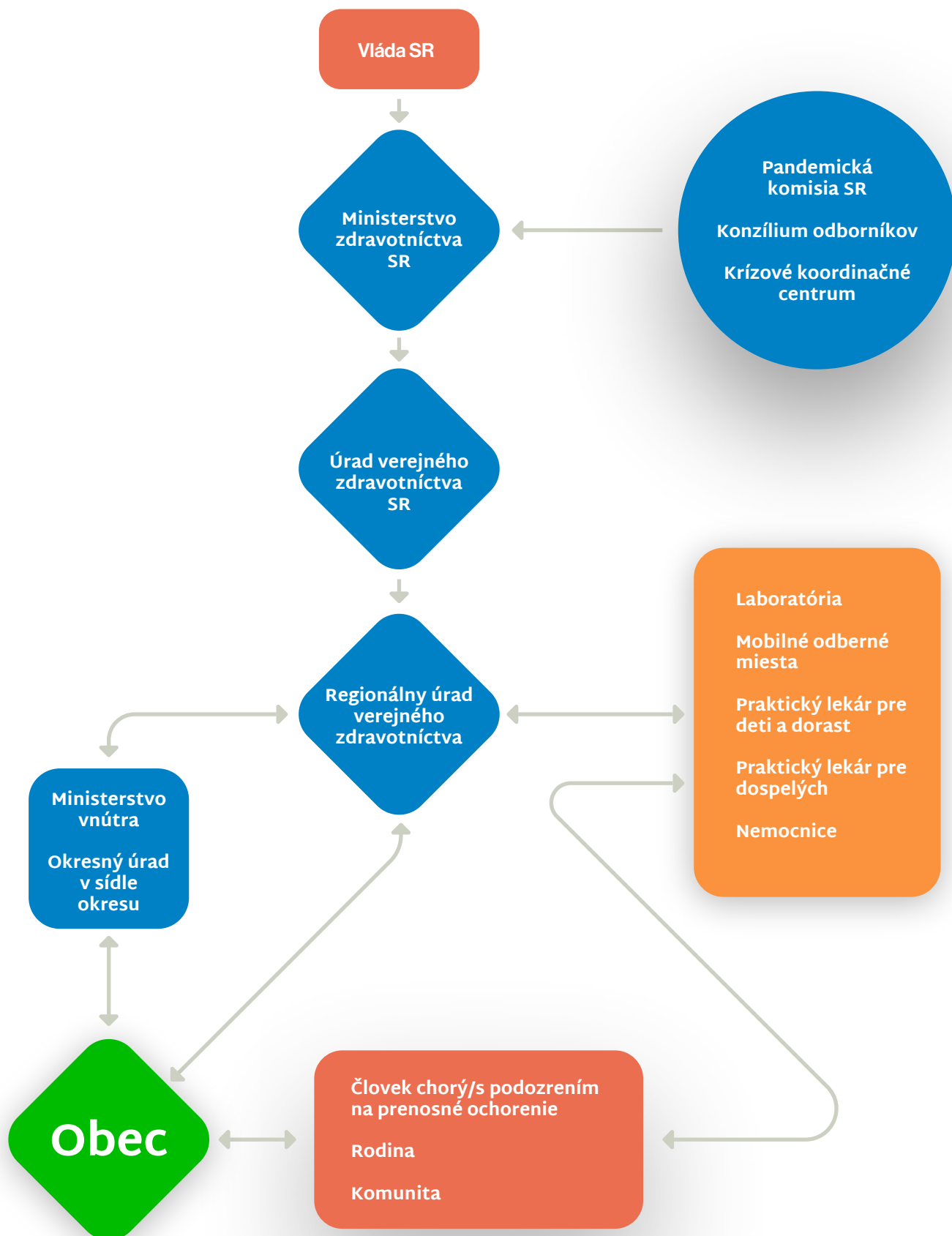
Očkovanie

U ochorení, proti ktorým existuje očkovanie, je očkovanie najúčinnnejším spôsobom, ako im predchádzať. Žiadne očkovanie nie je dokonalé a nechráni pred nákazou úplne. V prípade COVID-19 však pozorujeme, že očkovanie chráni pred najhoršími dôsledkami - úmrtím a ťažkým priebehom ochorenia.

Očkovacie látky, tak ako každý liek, môžu mať nežiaduce účinky. Každá schválená očkovacia látka je dôkladne vyskúšaná a musí spĺňať požiadavky na účinnosť a bezpečnosť. Schválené sú iba očkovacie látky, ktorých prínos prevyšuje riziká spojené s ich podávaním. Počas pandémie môžu byť schválené aj vakcíny na mimoriadne použitie, čo však neznamená, že ide o nevyskúšaný liek. Naopak, vakcíny sú skúšané na mohutných vzorkách práve počas pandémie a schválené sú len ak sú preukázateľne bezpečné a účinné.

Účinnosť vakcín sa môže meniť, keď sa mení samotný pôvodca ochorenia. Prirodzenou vlastnosťou vírusu sú mutácie. Vírus sa mení a nákazlivejšie mutácie vytláčajú menej nákazlivé, pretože sa šíria rýchlejšie. Aj po znížení účinnosti má očkovanie význam, hlavne ak dokáže zabrániť ťažkému priebehu ochorenia či úmrtiu. O tom, či je žiadúce používať určitú očkovaciu látku, rozhodujú odborníci s náležitým vzdelaním. Nie je to otázka názoru a nemožno ju vyriešiť polemikou, ale len kvalitnými vedeckými dôkazmi. Význam očkovania je potrebné komunikovať v predstihu predtým, ako sú dostupné vakcíny a predtým, ako sa začnú šíriť dezinformácie o očkovaní.

2. SCHÉMA RIADENIA REAKCIÍ PRI MIMORIADNEJ EPIDEMIOLOGICKEJ SITUÁCII V SR

3. SPOLUPRÁCA S RÚVZ PRI OCHRANE ZDRAVIA MRK

3.1. Kompetencie RÚVZ

Opatrenia orgánov štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva pri ohrozeniach verejného zdravia ustanovuje [Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#).

ORGÁNMI VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SÚ:

- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR)
- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR)
- Regionálne úrady verejného zdravotníctva (RÚVZ)
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
- Slovenská informačná služba (SIS)

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA:

- plánuje, koordinuje a určuje rozsah kontroly prenosných ochorení
- nariaďuje opatrenia na predchádzanie ochoreniam a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia, ak ich treba vykonať v rozsahu presahujúcom územnú pôsobnosť RÚVZ
- ak majú iné kompetentné orgány prijať opatrenia podľa osobitného predpisu (zákon o civilnej ochrane obyvateľstva), podáva im návrh na vyhlásenie mimoriadnej situácie a návrh na vykonanie opatrení, ak sa ohrozenie verejného zdravia vyskytne na území, ktoré presahuje územnú pôsobnosť RÚVZ

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA:

- » riadi, usmerňuje a kontroluje epidemiologickú bdelosť prenosných ochorení a plnenie imunizačného programu
- » nariaďuje opatrenia na predchádzanie ochoreniam a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia v rámci svojej územnej pôsobnosti
- » podáva návrh na vyhlásenie mimoriadnej situácie a návrh na vykonanie opatrení v rámci svojej územnej pôsobnosti, ak majú iné kompetentné orgány prijať opatrenia podľa osobitného predpisu (zákon o civilnej ochrane obyvateľstva),
- » zriaďuje regionálnu protiepidemickú komisiu, ktorá:
 - plní úlohy pri ohrozeniach verejného zdravia v súvislosti so vznikom epidémie, iných hromadne sa vyskytujúcich prenosných ochorení rozsiahleho významu alebo pri nebezpečenstve ich vzniku,
 - navrhuje opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia regionálneho významu a koordinuje vykonávanie nariadených opatrení v regióne,
 - má za členov zástupcov orgánov štátnej správy a samosprávy na regionálnej úrovni; predsedom regionálnej protiepidemickej komisie je regionálny hygienik.

Povinnosťou RÚVZ je chrániť verejné zdravie i zdravie jednotlivcov. V čase krízovej situácie, či už mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu z dôvodu pandémie (napr. ochorenia COVID-19), je nevyhnutné prijímať účinné a efektívne opatrenia v krátkom čase. RÚVZ ako príslušný orgán verejného zdravotníctva pravidelne (každý deň) sleduje a monitoruje výskyt ochorenia COVID-19.

VŠEOBECNÉ OPATRENIA NA PREDCHÁDZANIE PRENOSNÝM OCHORENIAM:

- odber vzoriek biologického materiálu od ľudí
- izolácia v domácom prostredí
- zvýšený zdravotný dozor
- lekársky dohľad
- karanténa

Pri ohrození verejného zdravia RÚVZ zabezpečuje terénne a laboratórne analýzy, podieľa sa na hodnotení ohrozenia verejného zdravia z hľadiska ochrany zdravia, využíva a zabezpečuje systém rýchlej výstrahy, identifikuje a reaguje na nové a hroziace prenosné ochorenia a iné hrozby pre verejné zdravie, zabezpečuje informovanosť obyvateľstva v oblasti ochrany verejného zdravia, spolupracuje na národnej a medzinárodnej úrovni pri ohrození verejného zdravia.

Ohrozenie verejného zdravia II. stupňa nastáva, ak je potrebné prijať opatrenia podľa osobitného predpisu (zákon o civilnej ochrane obyvateľstva) pri výskyte prenosného ochorenia, podozrení na prenosné ochorenie alebo podozrení na úmrtie na prenosné ochorenie nad predpokladanú úroveň. V tomto prípade podáva návrh na vyhlásenie mimoriadnej situácie príslušnému Okresnému úradu spolu s návrhom na:

- zabezpečenie zákazu styku časti obyvateľstva s ostatným obyvateľstvom,
- režimové opatrenia pre obyvateľov ohrozenej oblasti,
- monitorovanie územia,
- zabezpečenie zásobovania obyvateľstva potravinami, pitnou vodou, hygienickými potrebami,
- zabezpečenie informovanosti a komunikácie,
- zabezpečenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej pomoci,
- zabezpečenie bezpečnosti.

Najčastejšie opatrenia prijímané v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 sú opísané v [Prílohe 2](#).

VYHLÁŠKY NA NARIADENIE OPATRENÍ

ÚVZ a RÚVZ je oprávnený [na základe zákona](#) vydávať všeobecne záväzné právne predpisy – vyhlášky, ak je potrebné nariadiť opatrenia na predchádzanie ochoreniam a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia na celom území Slovenskej republiky, určitej časti územia alebo pre skupinu inak ako jednotlivo určených osôb. Na všeobecne záväzné právne predpisy vydávané ÚVZ a RÚVZ sa nevzťahuje osobitný právny predpis o tvorbe a vyhlasovaní právnych predpisov.

Vyhláška ÚVZ a RÚVZ nadobúda platnosť dňom vyhlásenia vo [Vestníku vlády Slovenskej republiky](#) a účinnosť dňom vyhlásenia, ak v nej nie je ustanovený neskorší deň nadobudnutia účinnosti. ÚVZ a RÚVZ zabezpečí, aby jeho vyhláška bola uverejnená aj iným vhodným spôsobom, najmä na úradných tabuliach okresných úradov a obcí na dotknutom území; toto uverejnenie nemá vplyv na platnosť a účinnosť vyhlášky. Vyhláška ÚVZ a RÚVZ musí byť okrem toho prístupná k nahliadnutiu na orgáne, ktorý ju vydal; pričom na každom RÚVZ musí byť k dispozícii aj vyhláška ÚVZ.

Kontakty na jednotlivé RÚVZ v SR nájdete [tu](#).

3.2. Spolupráca obce a RÚVZ

Obec spolupracuje s RÚVZ s cieľom predísť komunitnému šíreniu ochorenia. Ak k tomu dôjde, snažia sa obmedziť alebo zastaviť komunitné šírenie a zabrániť tomu, aby preniklo mimo MRK.

Komunitné šírenie = situácia, keď je veľký počet prípadov v konkrétnom priestore (napr. okrese), pri ktorých nie je možné zistiť, kde a od koho sa nakazili. Je to taktiež situácia, keď sa vyskytujú viaceré nesúvisiace klastre vo viacerých oblastiach.

**Obec
v spolupráci
s RÚVZ:**

KONTAKTNÁ OSOBA

určí kontaktnú osobu pre spoluprácu;
RÚVZ ju kontaktuje, ak sa napríklad nevie
spojiť s pozitívnou osobou

MAPA ŠÍRENIA

monitoruje situáciu a vypracováva mapu
šírenia výskytu nákazy v rámci MRK

TESTOVANIE

spolupracuje s RÚVZ pri vypracovaní zoznamu kontaktných údajov osôb v karanténe pre potreby
PCR testovania a pri zabezpečení a výkone PCR testovania v MRK

**V krízovej
situácii:**

OBEC

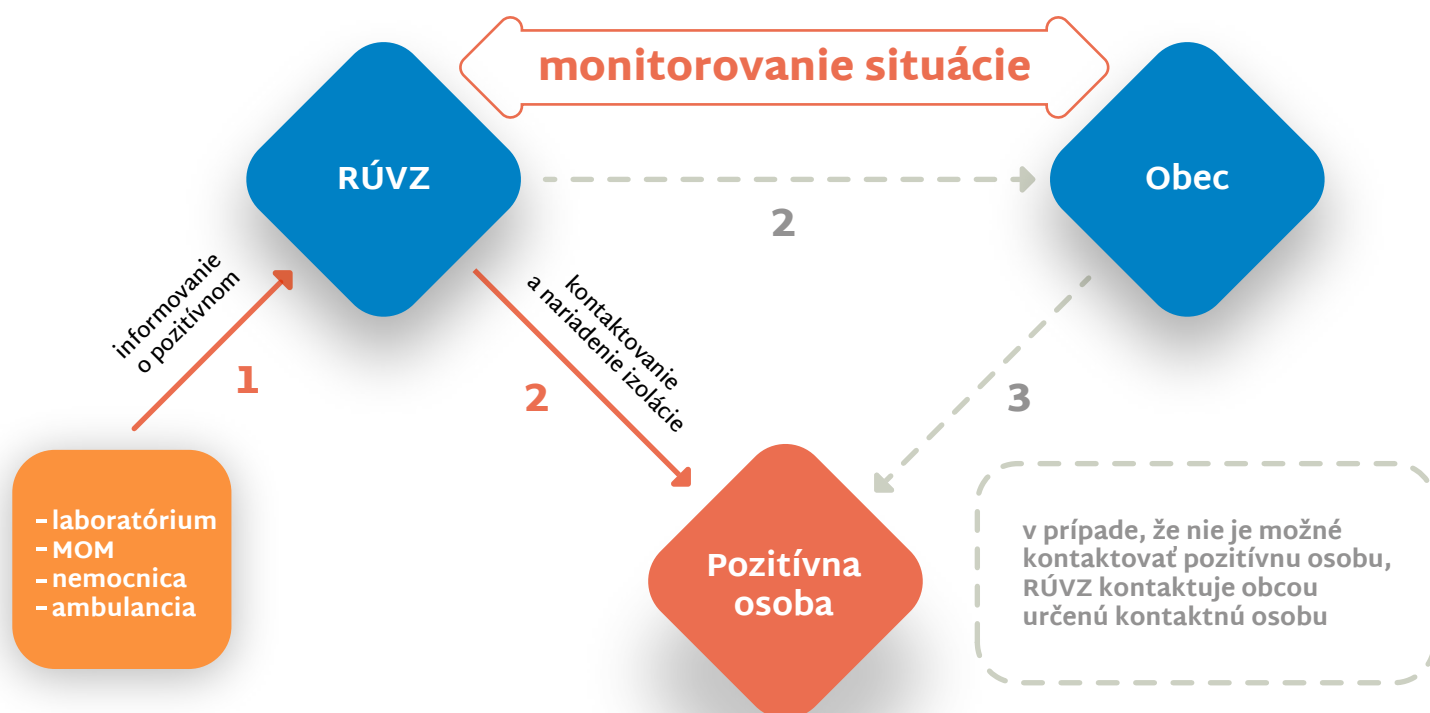
**ZVOLÁVA KRÍZOVÝ ŠTÁB NA
ÚROVNI OBCE**

**ZVAŽUJE ZRIADENIE KARAN-
TÉNNHO ZARIADENIA**

RÚVZ

**PODÁVA NÁVRH NA VYHLÁ-
SENIE MIMORIADNEJ SITUÁCIE
PRÍSLUŠNÉMU OKRESNÉMU
ÚRADU V PRÍPADE OHROZE-
NIA ZDRAVIA II. STUPŇA**

RÚVZ v spolupráci s obcou priebežne monitoruje epidemiologickú situáciu a zbiera informácie o prvých potvrdených prípadoch a úzkych kontaktoch v MRK.

Identifikácia ďalších osôb v úzkom kontakte s pozitívnou osobou a osôb s príznakmi ochorenia:

- sú to napr. osoby v spoločnej domácnosti, v práci, v škole, v bytovom dome, návšteva v domácnosti, a pod.
- minimálny rozsah údajov: meno, priezvisko, rodné číslo, adresa, kontakt, poisťovňa, obvodný lekár

Tieto osoby je potrebné hlásiť obvodnému lekárovi (na sledovanie zdravotného stavu a liečby) a na RÚVZ bezodkladne a zabezpečiť ich testovanie!

NAJČASTEJŠIE MOŽNOSTI TESTOVANIA NA OCHORENIE COVID-19:

1. PCR TESTOVANIE

Ako sa prihlásiť:

- na stránke www.korona.gov.sk najčastejšie v spolupráci s obcou (terénni pracovníci, Zdravé regióny), ale aj v ojedinelých prípadoch si to každá osoba zabezpečí sama
- nahlásením týchto osôb na RÚVZ

2. ANTIGÉNOVÉ TESTOVANIE

- Nie je potrebné sa prihlásiť (objednať).
- Stačí zájsť na najbližšie MOM Ag (zoznam MOM je uverejnený na stránke www.korona.gov.sk) alebo požiadať o informáciu obec.

4. ZVOLANIE KRÍZOVÉHO ŠTÁBU OBCE

Podľa [Zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu](#) je obec jedným z orgánov krízového riadenia. Krízový štáb je výkonným orgánom obce na plnenie úloh krízového riadenia v období krízovej situácie.

PERSONÁLNE ZLOŽENIE A PRÁCA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU

Krízový štáb tvorí predseda, podpredsa a členovia. Predseda krízového štábu zodpovedá za personálne zloženie štábu. Vzhľadom na povahu mimoriadnej situácie sú vybratí členovia krízového štábu. Zastúpené sú pohotovostné zložky - hasiči, miestna polícia, odbor civilnej obrany. Ak je prítomné zdravotnícke zariadenie, zastúpení sú zdravotníci. Na koordinovanie činností je potrebné zastúpenie podnikateľov, združení a organizácií. Je vhodné prizvať zástupcu RÚVZ a okresného úradu.

V prípade, že sa rieši mimoriadna situácia týkajúca sa MRK, odporúčame prizvať aj zástupcu komunity.

V rámci činnosti obce a krízového štábu obce je kľúčové získavanie informácií o zdravotnom stave obyvateľov a analýza informácií pre účely vedenia mimoriadnej situácie v obci. Počas pandémie to znamená sledovanie príznakov pandemického ochorenia medzi obyvateľmi a v spolupráci s RÚVZ informovanie o výskyte príznakov a zabezpečenie vyšetrenia pre každého obyvateľa, ktorý ho potrebuje.

PREDSEDA KRÍZOVÉHO ŠTÁBU:

- informuje členov o situácii v regióne a v obci, analyzuje potenciálne ohrozenia
- sumarizuje aktuálne platné opatrenia
- navrhuje opatrenia a ukladá úlohy
- koncipuje obsah informácie pre obyvateľov MRK
- odovzdáva relevantné informácie RÚVZ

KROK OBCE

Nachystajte si potrebnú dokumentáciu pre krízový štáb vopred. Zoznam je v [kapitole 7](#).

Pri spracovaní dokumentácie pre krízový štáb obce môžu starostky a starostovia využiť [metodickú prílohu](#), ktorú vypracovalo Ministerstvo vnútra SR. Jedným z dokumentov je aj štatút krízového štábu obce, ktorý zjednocuje postup obce pri príprave na krízové situácie mimo času vojny a vojnového stavu a pri ich riešení. [Vzor si môžete stiahnuť tu.](#)

5. EFEKTÍVNA KOMUNIKÁCIA V ČASE PANDÉMIE

5.1. Prečo záleží na komunikácii a na čo si dať pozor

Pri riešení epidemiologickej situácie v MRK je kľúčová spolupráca komunity, preto musí byť dôraz kladený na komunikáciu s ňou. Tá môže zohrať významnú rolu pri motivovaní obyvateľov dodržiavať hygienické a iné pravidlá, ktoré sa počas trvania pandémie menia a dopĺňajú. Dôležité je, aby nositelia komunikácie boli vnímaní ako dôveryhodní pre obyvateľov MRK, čomu musí zodpovedať tón a spôsob komunikácie.

Viacere médiá a mnohé statusy na sociálnych sieťach pripisujú "vinu" za vznik a šírenie pandémie špecifickým skupinám ako sú Číňania, Aziati, cestovatelia, Ukrajinci či Rómovia. Tieto tvrdenia nie sú väčšinou založené na faktoch a skôr kopírujú všeobecné predsudky a stereotypy. Takýmto zovšeobecneniam je potrebné sa vyhnúť, keďže prehlbujú spoločenské rozdiely a posilňujú diskrimináciu a rasizmus.

Pri komunikovaní na miestnej úrovni je vhodné opierať sa o "identity", ktoré obyvateľov prepájajú a vynechať také, ktoré ich, naopak, rozdeľujú. Príklady spájajúcich identít: "Nitrania", "rodičia", "obyvatelia Košického kraja", a pod.

Komunikáciou vytvárame spoločenské normy. Pozitívne spoločenské normy oslabujú nenávisť a rozdeľovanie na skupiny a prívukujú spoluprácu. Pri ich presadzovaní zohrávajú kľúčovú úlohu lídri - tým, že sa verejne spájajú s hodnotami, ktoré obyvateľov zjednocujú, komunikujú jasne a zrozumiteľne.

KROK OBCE

Zapojte do komunikácie pomáhajúce profesie v teréne, zohrávajú dôležitú úlohu. Na zabránenie šírenia ochorenia v komunite treba zlepšovať zdravotné povedomie členov komunity a ich informovanosť. Terénnych pracovníkov oboznamujte so všetkými dôležitými informáciami, napríklad aj o prípadných karanténnych opatreniach. Ich úlohou je informovať obyvateľov komunity, napríklad aj priamo v jednotlivých domácnostiach.

HOAXY A DEZINFORMÁCIE VS. VEDECKÉ POZNATKY

Hoaxy, dezinformácie či falošné správy sú rôzne fenomény, ktoré však majú spoločnú črtu, a tou je, že nie sú pravdivé, úmyselne alebo aj neúmyselne zavádzajú verejnosť a často napodobňujú formát spravodajstva. V dnešnej dobe sa najčastejšie šíria cez rôzne online komunikačné kanály (na internete) ako napríklad sociálne siete, informačné portály či videá.

Dezinformácie sú globálny fenomén, ktorého význam sa zväčšil po vypuknutí pandémie COVID-19. Ovplyvnenie názoru a postojov skupiny obyvateľov, ktoré má za následok podceňovanie nebezpečenstva ochorenia, ignorovanie opatrení a odmietanie očkovania je veľmi nebezpečné a môže viesť k stratám na životoch a zdraví. Jednotlivé hoaxy a klamlivé informácie je potrebné vyvracať. Platí to rovnako u marginalizovaných komunít ako aj u väčšinového obyvateľstva.

V období neistoty, akým je aj globálna pandémia COVID-19, je dôležité odvolávať sa pri informovaní obyvateľov na výsledky vedeckej práce, čím posilňujeme aj dôveru v odporúčania, ktoré na nej stavajú.

Na druhej strane hoaxy, nepravdivé informácie alebo rôzne mýty nie sú podložené vedeckými dôkazmi, často verejnosti priamo podsúvajú informácie, ktoré sú zámerne vytrhnuté z kontextu alebo sú nesprávne interpretované.

KROK OBCE

Pri komunikácii sa opierajte o vhodné zdroje. Rôzne verejné inštitúcie ako napríklad Slovenská akadémia vied, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky či Štátny ústav na kontrolu liečiv s vedeckými zisteniami pracujú a informácie aj podľa metód vedeckej práce overujú. Informácie z týchto inštitúcií sú dôveryhodným zdrojom. Väčšina mienkotvorných denníkov sa tiež opiera o vedecké zistenia.

5.2. Odporúčania pri tvorbe komunikácie

- ✓ Stanovte si jasné **ciele**, ktoré prispievajú k upevneniu skupinovej identity, podporujú správanie, ktoré je vzájomne nápomocné.
- ✓ Používajte rezonujúce **príklady** a rozumné metafory.
- ✓ Spolupracujte s efektívnymi komunikátormi a komunikujte cez **dôveryhodné kanály**. Aktivujte lídrov z rôznych oblastí pod spoločnou "vlajkou" - zamestnávateľ, kňaz, lekárka, učiteľka, líder v komunite.
- ✓ Využívajte všetky dostupné komunikačné **platformy** ako napríklad nástenka, miestny rozhlas, oficiálne profily na spoločenských sieťach, hromadné maily, a pod.
- ✓ Informujte pohotovo, **informácie** nech sú jednoznačné a zrozumiteľné. Zavedené spôsoby komunikácie a funkčné kanály nemeňte, ak je to možné dodržujte čas aj frekvenciu zverejňovania informácií, čo prispieva k lepšej informovanosti obyvateľov.
- ✓ Uvažujte **dlhodobu**. Aké nové vzťahy, komunikačné kanály prispievajú k dôvere vo vašej obci a medzi jej obyvateľmi? Prepojte sa s ľuďmi, ktorí majú rovnaké ciele posilňovať dôveru medzi obyvateľmi. Využite možnosť komunikovať spoločne.

POUŽÍVANIE METAFOR

Ako hovoriť o korone? Je to "pliaga" či "soplík"? Metafory majú v komunikácii jasnú funkciu a môžu byť veľmi efektívnym spôsobom komunikácie so silným pozitívnym alebo negatívnym vplyvom na spoločnosť.

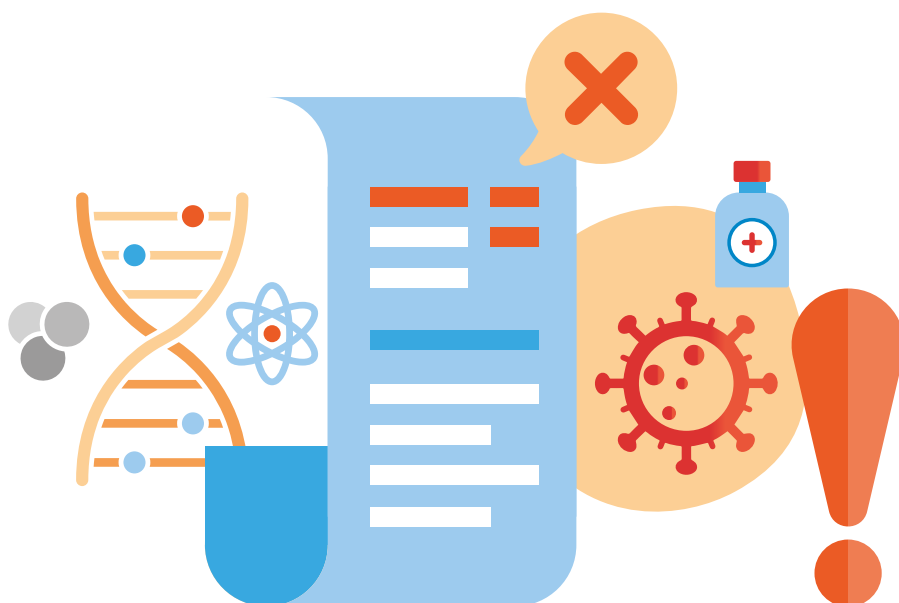
- ✓ Metafory môžu fungovať! Príklad: Dodržiavanie pravidiel proti šíreniu koronavírusu je ako dodržiavanie pravidiel bezpečnosti cestnej premávky: zapni si bezpečnostný pás, zastav na červenú, dodržiuj maximálnu povolenú rýchlosť.
- ✗ Škodí prirovnania, ktoré navodzujú úzkosť alebo militantný kontext, napr. boj, bitka, obrana, vlna zaplavuje, okradnúť o vzdelanie či budúcnosť.

PRAVIDLÁ PRI REAGOVANÍ NA HOAXY A DEZINFORMÁCIE

- ✓ Neopakujte dezinformácie a hoaxy. Ak, tak s výstrahou PRED, nie PO spomenutí hoaxy.
- ✓ Pozitívne rámcovanie: NIE: Nie je pravda, že Jano je zlodej. ÁNO: Jano je čestný človek.
- ✓ Venujte pozornosť aj zdroju, z ktorého informácia pochádza. Je to dôveryhodný zdroj?
- ✓ Vysvetlite, prečo je informácia využitá v hoaxe mylná.
- ✓ Komunikujte jednoducho a jednoznačne.
- ✓ Venujte pozornosť kontextu informácie: prečo sa táto informácia šíri, aké emócie v spoločnosti podnecuje, a pod.

UŽITOČNÉ ODKAZY

- [Článok](#): Rozlišovanie medzi pravdou a konšpiračnými teóriami
- [Výskum](#): Dôvera v inštitúcie a rešpektovanie opatrení v čase karantény
- [Kampaň](#): „Pridaj sa k nám, poď sa očkovať!“ (ÚSVRK)
- [Materiály na stiahnutie](#): Informačné letáky o COVID-19

6. ZABEZPEČENIE NEVYHNUTNEJ MATERIÁLNEJ POMOCI

Ak sa časť lokality alebo viacero rodín koncentrovaných v jednej lokalite dostane do karantény, môže nastať situácia, že treba pomôcť so zabezpečovaním základných komodít ako sú potraviny. V tejto kapitole sa dozviete, pre koho je určená potravinová pomoc a ako môže obec postupovať pri jej získavaní.

Potravinová pomoc je dobrou alternatívou distribúcie jedla pre ľudí, ktorí sú pre zdravotné ťažkosti, sociálnu situáciu a financie odkázaní na potravinovú pomoc. Vo veľkej miere ide o rodiny v hmotnej núdzi, sociálne slabších alebo zdravotne ťažko postihnuté osoby, ale aj obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít, ktorí žijú častokrát na pokraji chudoby a ľudskej dôstojnosti.

Potravinová deprivácia, pomoc v hmotnej núdzi je ukotvená aj [v zákone č. 417/2013 Z.z. zákon o hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#).

Potravinová pomoc na Slovensku má svoje zastúpenie prostredníctvom viacerých organizácií.

Poskytovatelia potravinovej pomoci: donor, charitatívna organizácia, spoločnosti, ktoré sa rozhodli bez nároku na odplatu pomôcť. Môžu sa nimi stať spoločnosti pôsobiace čo najbližšie k zasiahnutej lokalite a jej okolia, potravinové reťazce, poľnohospodárski pestovatelia ovocia a zeleniny, spoločnosti uvedomujúce si dopad chudoby na ľudí v hmotnej núdzi.

Prijímatelia pomoci: Ide o ľudí v hmotnej núdzi, ľudí v materiálnej deprivácii, nezamestnaných, dôchodcov, maloleté deti, rodiny v nepriaznivej sociálnej situácii pochádzajúce z marginalizovaných rómskych komunít, rodiny, ktoré absolvovali povinnú karanténu kvôli ohnisku nákazy COVID-19.

Konečným príjemcom potravinovej pomoci je

- primárne: **osoba v hmotnej núdzi z MRK**
- sekundárne: **osoby v mimoriadne nepriaznivej alebo krízovej životnej situácii** na základe posúdenia terénneho pracovníka. Považuje sa za ňu životná situácia krátkodobého charakteru, z ktorej sa občan alebo rodiny nedokážu sami dostať vlastným pričinením, napríklad, ak má osoba príjem pod úrovňou životného minima, ak náhle vážne ochorenie žiteľa rodiny, ak dôjde k strate žiteľa rodiny, ak ide o osoby a rodiny zasiahnuté živelnými pohromami, a pod.

RADA NAD ZLATO

Dohliadnite na to, aby potravinová pomoc nezvyšovala závislosť obdarovaných na pomoci, čím by ich ešte vo väčšej miere vystavila ohrozeniu chudobou (napr. vytvorením závislosti).

Pri oslovovaní poskytovateľov potravinovej pomoci sa treba zamerať na potraviny s dlhšou dobou expirácie ako múka, mlieko, cukor, konzervy, atď.

Čo všetko sa môže za prísnych hygienických opatrení zhromažďovať ako potravinová pomoc:

- poľnohospodárske prebytky
- prebytky z produkcie potravinárskeho priemyslu
- potraviny slúžiace na prezentačné účely/vzorky
- nepredajné, ale požívateľné potraviny (pokrčený obal na výrobku, a pod.)
- príspevky zhromaždené pri verejných zbierkach v supermarketoch, školách

Vo väčších spoločnostiach vám na marketingovom oddelení radi pomôžu alebo vás nasmerujú na kompetentnú osobu, ktorá sa venuje humanitárnej pomoci.

KROK OBCE

Odporúčame pripraviť si sprievodný list s informáciou, pre koho žiadate potravinovú pomoc a na aký účel bude použitá.

PRÍSTUP K PITNEJ VODE

Na núdzové zásobovanie pitnou vodou možno využiť aj mobilné zariadenia na úpravu pitnej vody, pričom vodárenský zdroj nesmie byť kontaminovaný nebezpečnými látkami. Náhradné zásobovanie do miest distribúcie pitnej vody sa v rámci núdzového zásobovania pitnou vodou vykonáva:

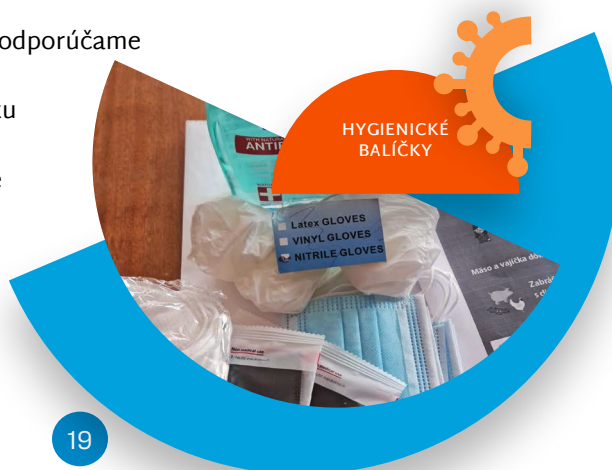
- osobitnými prepravnými prostriedkami určenými na prepravu pitnej vody, ktorými sú cisterny,
- inými prostriedkami vhodnými na prepravu pitnej vody,
- formou dodávky balenej pitnej vody.

Minimálna potreba pitnej vody v mimoriadne nepriaznivých podmienkach je na osobu denne, najviac počas troch po sebe nasledujúcich dní. So žiadosťou o pitnú vodu je možné sa obrátiť na vodárenskú spoločnosť pôsobiacu najbližšie k zasiahnutej lokalite/obci.

Čistú pitnú vodu v cisternách je možné objednať po dohode s miestnym obecným úradom a vodárenskou spoločnosťou. Cisterna na vodu by mala byť o objeme 2m³ - 3m³ pitnej vody. Ide o fakturovanú položku cca do 200€, vrátane načerpania vody od vodárenskej spoločnosti, dopravy vody na miesto určenia a odčerpania vody na odbernom mieste. Táto akcia musí byť vopred ohlásená a miestni obyvatelia musia byť vybavení čistými kanistrami na pitnú vodu o objeme 10l- 15l.

Pri zabezpečovaní inej materiálnej pomoci odporúčame postupovať rovnako ako pri potravinovej pomoci. Podľa typu požadovaného produktu odporúčame osloviť priamo výrobcu. Na základe skúseností ÚSVRK odporúčame tieto kategórie produktov:

- plienky
- hygienické vložky
- detské produkty
- dezinfekcia

7. PRÍPRAVA LOKÁLNEHO KRÍZOVÉHO PLÁNU PRE PRÍPAD PANDÉMIE V OBCI

PRIPRAVTE SI ZOZNAM KONTAKTOV

Telefonické a e-mailové adresy pokope umožnia rýchlu a efektívnu reakciu v ohnisku nákazy a koordináciu postupov jednotlivých zložiek. Mali by tam byť kontakty na:

- príslušný RÚVZ – oddelenie epidemiológie
- všeobecného lekára pre dospelých a pre deti a dorast v spádovej oblasti MRK (VLD, VLDD)
- nemocnice v spádovej oblasti
- najbližšie mobilné odberné miesta (MOM) AG/PCR v regióne
- príslušný Okresný úrad – odbor krízového riadenia
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity – regionálne kancelárie, prípadne terénni pracovníci
- Zdravé regióny – asistenti podpory zdravia
- mimovládne organizácie
- MOPS, mestská/obecná polícia, štátna polícia, Hasičský záchranný zbor

URČTE KONTAKTNÚ OSOBU V MRK

Odporúčame, aby si obec vytypovala zástupcu komunity, prostredníctvom ktorého bude s obyvateľmi MRK komunikovať. Malo by ísť o osobu mienkotvornú a dôveryhodnú pre obyvateľov, napr. miestneho lídra komunity. Túto osobu bude obec kontaktovať, keď bude potrebná komunikácia s členmi komunity v rámci prevencie, k získavaniu údajov pri šírení ochorenia, a pod. Zástupcu komunity je vhodné pozvať aj na prípadné zasadnutie krízového štábu obce, ak sa bude riešiť komunitné šírenie ochorenia v MRK.

URČTE KONTAKTNÚ OSOBU PRE SPOLUPRÁCU S RÚVZ

Je dobré, aby si obec určila kontaktnú osobu pre potreby spolupráce RÚVZ a obce v MRK. Ak RÚVZ dostane hlásenie o potvrdenom prípade, kontaktuje pozitívnu osobu, zisťuje podrobné údaje do Listu epidemiologického vyšetrovania a nariadi jej izoláciu. V prípade, že sa jej to nepodarí (chýbajúce alebo nesprávne telefónne číslo), kontaktuje obcou určenú kontaktnú osobu.

Ak obec bude mať takúto osobu, zrýchli a zefektívni spoluprácu s RÚVZ.

VOPRED SI PRIPRAVTE DOKUMENTÁCIU KU KRÍZOVÉMU ŠTÁBU OBCE

- Štatút krízového štábu obce (KŠ)
- Personálne zloženie (zaraďovacia kniha), menovacie dekréty
- Hlavné úlohy KŠ a jeho členov
- Metodika činnosti KŠ obce
- Plán spojenia a vyznania členov KŠ
- Informačný systém obce
- Materiálne a technické zabezpečenie KŠ
- Dokumenty riadenia, najmä spracované príkazy, zaznamenané úlohy, mapy, plány a schémy
- Výkazové a informačné dokumenty, najmä vyplnené tlačivá, tabuľky, denník záznamov
- Pomocné dokumenty, najmä záznamy výpočtov, prehľady, záznamové a evidenčné pomôcky, pripravené tlačivá.

VYHODNOŤTE CHARAKTERISTIKY MRK V OBCE CEZ FORMULÁR

Aby mohli obec a RÚVZ určiť a prijať efektívne, cielené a komplexné protiepidemické opatrenia a nastaviť cielené intervencie na zabránenie vzniku a šírenia prenosného ochorenia v konkrétnej komunite, treba dobre poznať komunitu a jej základné charakteristiky. Obec bude poznať špecifiká komunity a RÚVZ má znalosti epidemiológie konkrétneho prenosného ochorenia, spolu tak môžu odhadnúť mieru závažnosti vzniku a šírenia tohto ochorenia v danej konkrétnej komunite. Ako pomôcku môže obec využiť formulár, ktorý je prílohou tejto príručky.

PREDVÍDAJTE KRÍZOVÉ SITUÁCIE

V čase pandémie môže nastať viacero krízových situácií, ktoré obec bude musieť riešiť. Môže vzniknúť podozrenie na porušovanie karantény, potreba zabezpečiť očkovanie v MRK, situácia, že pozitívne osoby nebudú dodržiavať karanténu alebo úzke kontakty potvrdeného prípadu odmietnu testovanie. Obec tiež musí pamätať na zdravotnú starostlivosť o chronicky chorých a v čase karantény zabezpečiť lieky a zdravotné pomôcky. Pre 14 takýchto situácií vypracoval ÚSVRK v rámci NP COVID MRK usmernenia, ako treba postupovať. [Obce sa nimi môžu inšpirovať v časti "III. Metodické usmernenia a postupy" tu.](#)

PRÍLOHA 1: FORMULÁR NA VYHODNOTENIE CHARAKTERISTÍK MRK V OBCI

NÁZOV OBCE:

VŠEOBECNÉ ÚDAJE O OBCI

Počet obyvateľov obce (spolu)		
Obyvatelia MRK	Počet obyvateľov MRK	% obyvateľov MRK z celkového počtu obyvateľov obce

Počty MRK v obci

Počet lokalít MRK v obci		
MRK podľa umiestnenia lokality v obci	Integrované rozptýlené	
	Integrované koncentrované	
	Okraj obce	
	Mimo obce	

INFORMÁCIE O MRK

NÁZOV MRK:

UMIESTNENIE MRK V OBCI

☐ Integrované rozptýlené ☐ Integrované koncentrované ☐ Okraj obce ☐ Mimo obce

DEMOGRAFIA

Počet obyvateľov v MRK spolu		
Rozdelenie podľa veku	Počet obyvateľov	%
Do 18 rokov		
18-50 rokov		
Nad 50 rokov		

BÝVANIE

Druh obydľia	Počet obydľí	Počet domácností	Priemerný počet osôb v domácnosti
Rodinné domy murované			
Chatrče			
Bytové domy / počet bytov	/		

INFRAŠTRUKTÚRA

Infraštruktúra v MRK	Áno / Nie	% obydľí
Elektrická energia		
Pitná voda – verejný vodovod		
Pitná voda – vlastný zdroj		
Kanalizácia		
Odpad		
Plyn		
Verejné osvetlenie		
Prístupová komunikácia*		

*Existujú bariéry pred osídlením (napr. rieka, potok, trvalá trávnatá plocha, les, múr, železnica a i.)?
Ak áno, uviesť aké.....

Prevažný spôsob vykurovania v domácnostiach:

☐ plyn ☐ drevo ☐ elektrická energia ☐ iné

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Zariadenie / Prevádzka v MRK	Áno / Nie	Vzdialenosť*
Predškolské zariadenie		
Základná škola		
Obchod – Potraviny		
Drogéria		
Komunitné centrum		

*Ak nie je zariadenie priamo v MRK, uviesť aj približnú vzdialenosť k najbližšiemu zariadeniu /prevádzke.

ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ

Zariadenie	Áno / Nie	Vzdialenosť*
Zdravotné stredisko		
Ambulancia VLDD		
Ambulancia VLD		
Lekárneň		

*Ak nie je zariadenie priamo v MRK, uviesť aj približnú vzdialenosť k najbližšiemu zariadeniu.

DOPRAVA

Druh dopravy	Áno / Nie	Vzdialenosť*
Autobusová		
Železničná		

*Ak nie je zastávka priamo v MRK, uviesť aj približnú vzdialenosť k najbližšej zastávke.

ZAMESTNANIE

Počet zamestnaných osôb (približne):

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE V KOMUNITĚ

Pracovníci	Počet
Asistenti podpory zdravia	
Terénni sociálni pracovníci	
Miestna občianska poriadková služba	
Iní terénni pracovníci	

INÉ INFORMÁCIE O MRK: napr. koľko obyvateľov žije dlhodobo v zahraničí, ako často sa vracajú v priebehu roka vo väčšom počte domov, či komunita má osobnosť, ktorá je väčšinou komunity rešpektovaná (vajda), a pod.

.....

.....

.....

.....

PRÍLOHA 2: OPATRENIA PRI OCHORENÍ COVID-19

RÚVZ ako príslušný orgán verejného zdravotníctva pravidelne na dennej báze sleduje a monitoruje výskyt ochorenia COVID-19.

Najúčinnšie opatrenia pri ohrození verejného zdravia ochorením COVID -19 v MRK:

- obmedzenie kontaktov a návštev v jednotlivých rodinách pri zhoršujúcej sa pandemickej situácii v danom regióne
- zníženie mobility obyvateľov (nákup v najbližšej predajni potravín, a pod.)
- zvyšovanie zdravotného a hygienického povedomia v MRK prostredníctvom pomáhajúcich profesií národných projektov ÚSVRK, zamestnancov Zdravých regiónov, MOPS, ...
- očkovanie proti ochoreniu COVID-19

Opatrenia pri výskyte ochorenia COVID-19 v rodine:

- prísne dodržiavanie nariadenej domácej izolácie pozitívne testovaných osôb a karantény všetkých osôb žijúcich v spoločnej domácnosti (zabezpečenie donášky životne nevyhnutných potrieb – potravín, liekov)
- kontaktovanie ošetrojúceho lekára, ktorý sa stará o COVID pacienta
- spolupráca s RÚVZ pri epidemiologickom vyšetrovaní (získavanie údajov o pacientovi a jeho úzkych kontaktoch – osôb s ktorými žije v spoločnej domácnosti alebo s ktorými sa stretol dva dni pred ochorením alebo dva dni pred príznakmi ochorenia, ktoré sa u neho prejavili, za účelom stanovenia domácej izolácie a karantény či možnosti prihlásenia sa na PCR testy)
- pravidelná kontrola dodržiavania domácej izolácie, karantény (prostredníctvom terénnych asistentov v súčinnosti s obecnou políciou, príslušníkmi PZ SR)
- zabezpečenie PCR testovania všetkých úzkych kontaktov pozitívne testovaných osôb a dostupnosti testovania pre všetkých (mobilný odberový tím)
- v krajnom prípade, ak dochádza k opakovanému porušovaniu domácej izolácie, je možné nariadiť aj zákaz alebo obmedzenie styku časti obyvateľstva s ostatným obyvateľstvom pri hromadnom výskyte závažného ochorenia, t.j. uzatvorenie celej lokality MRK, prípadne jej časti. Toto opatrenie je však veľmi náročné a vyžaduje spoluprácu viacerých zložiek štátu (okresný úrad, krízové štáby, obce, RÚVZ, Policajný zbor SR, záchranné zložky, Ozbrojené sily SR, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, a pod.)

Všeobecné opatrenia nevyhnutné na predchádzanie ochoreniu COVID-19:

- riadne prekrytie horných dýchacích ciest (nos, ústa), t.j. používanie rúšok a/alebo respirátorov pri stretávaní sa s osobami mimo spoločnej domácnosti
- dodržiavanie určenej vzdialenosti medzi osobami (najmenej 2 metre)
- podpora očkovania proti ochoreniu COVID-19 – vysvetľovaním resp. odpovedaním na otázky súvisiace s očkovaním a taktiež zabezpečením dostupnosti očkovania pre všetkých obyvateľov v MRK

VYDAL:

Úrad vlády Slovenskej republiky/
Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Január 2022

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE